

410. Nieuwe ideeën (10)

1. Door al dat getouwtrek raakten we getormenteerd en getroebleerd. Wil je die gimmick nog een keertje voordoen? Hij leed aan het gilles-de-la-tourettesyndroom en hield van het Gilgamesjepos. De Gijs-oom kwam uit Portugal. Ons goocheme Gijsje Goochem was een hollebolle gijs. Ze dansten de gigue. Een gaur is een rund. De gigantomanie is de hang naar het kolossale (denk aan de Kolossus van Rhodos). Op het giga feest werden gigahits gedraaid. De gibbon had een gibus op met daarop geschreven 'gibbsenergie'. Een giclee is een piëzografische afdruk. De truck met gieser wildemannen (nee, geen wilde lui!) raakte betrokken in een megaclash. Glauk glauconiet is zeegroen (glaucoom is groene staar). Een glamoureuze glamourboy blinkt uit in glitter en glamour. Een gizmo is een klavierdoosje. Gin-fizz en gingerale waren populair. De giraffe stak ongevraagd zijn giraffenek uit.

2. Een girandole is een kandelaar. Vigeert het giorgi- of het mksa-stelsel nog? Met het glagolitische schrift wordt het Kerkslavische bedoeld. Onder de ginkgo werd heel wat geginnegapt en gegiecheld. Het waren niet de eerste de besten die de wedstrijd wonnen. Wat hield de perestrojka in? Perequatie is vereffening. Dat examen is peremptoir, afdoende. Permafrost is bevroren grond. Een peristyle is een zuilengang, peritonitis is buikvliesontsteking. In een perikoop staat uiteraard niets over een periscoop. Een peripateticus is een rondlopende aristoteliaan. Perigeum en apogeum zijn een soort 'antipoden'. Zoiets geldt ook min of meer voor het perihelium en het aphelium. Als je 'het zilte nat' voor 'de zee' gebruikt, is dat een perifrasede. De barre tocht was een periculeuze onderneming. Dat bericht moet per se vandaag ter perse. Dat was je reinste persbreidel. Ach ja, geef maar een pernodje.

3. Is dit een soort wet van Meden en Perzen? Ik heb een perpetuum mobile uitgevonden. Een pc is een personal computer. Persianer is astrakan. Persico is een likeur (kersenbrandewijn). Hij gaf in hoogsteigen persoon acte de présence. Door persuasie over mijn situatie trok hij me over de streep. Hij was een petieterig klein ventje. Polyethyleentereftalaat is de volledige naam van pet. Petanquen is petanque spelen. Het peterprincipe betreft functies en kwaliteiten. Naast het petit restaurant stond een grand café. In een petrischaal kweek je micro-organismen. De Petrussleutel is de hemelsleutel. In 'PET-scan' staan de letters PET voor positron emission tomography. Hé, een petsjorapieper, die zie je niet vaak. Een pezeweaver draalt. Een pg is een procureur-generaal (er is ook een super-pg), de pH is de potentiaal hydrogenium. Een philiberts pant kom je in de bouw tegen. Mét? Ja, met piccalilly! Hij ging pianospelen.

4. Picareske romans zijn schelmenromans (Tijl Uilenspiegel?). Een pica is een eenheid in de typografie (concreet: een zeker aantal didotpunten), een picaa (Jaarboek 2008, meervoud: picaas) is een webafbeelding en een picador bevecht te paard stieren. Ze spraken vloeiend pidgin. De pick-uptruck was pico bello gestouwd. Het pickwicksyndroom is het apneusyndroom, duidelijk, toch? Een pielepoot is een homoseksueel of een ooievaar. Weet jij wat piais zijn? Gelukkig, eindelijk een pied-à-terre. Rare piechems houdt Onze-Lieve-Heer eropna. Het pièce de résistance van de bewijsvoering moest nog komen. Een piëdestal (pedestal) is een voetstuk. De wereld is een pijpkaneel, elk zuigt eraan en krijgt niet veel. Met pijl-en-boog hield hij de inboorlingen onder schot. Bij een piëta heeft Maria de dode Jezus op schoot. Ik heb behoorlijk in de(n) piepzak gezeten.

5. De pierrot, een pierlala en een pierewaaier, was de facto een pierewiet. Het piment (allspice, jamaicapeper) was behoorlijk pikanterig. GB noemt het de pilootaflevering van een nieuwe serie, VD de pilotaflevering. Een pilaster is een hoekzuil. Pilav (GB) is een zeker soort rijst. Een pikketanis (GB, VD ook: pikketanissie) is een neut, een pikolet een zangvogel. Ze droeg een pince-neztje. Met pingpong is veel pingping te verdienen. Een pincher is een jachthond, maar een dobermann(pincher) dan? Een pinakel is een torentje, met pina(bladeren) kun je 'dakdekken'. Hoe geef je in pinyin een pin-upgirl weer? Verhip, je kunt van mij de pip krijgen.

6. De piperade (Jaarboek 2008) is een Baskisch gerecht. Hij doet aan pistoolschieten. Wat zit er in pistousaus (pistou (Jaarboek 2010))? De piscicultuur is de visteelt. Die vindt plaats in een piscine. Te gelegener plaats en ure zullen we elkaar treffen. De oude regering moet plaatsmaken voor de

nieuwe. Het placebo-effect was te verwaarlozen. Hier op de racebaan mag je plankgas geven. De graciele misdadigster wachtte gracieus tot ze gratie kreeg. Die gojse Gooise kinderen zijn niet-Jood(s). Het goudveil behoort tot de steenbreekfamilie. Petje af, hij heeft zijn leven veil gehad voor het vaderland. De deur moet nodig aan de onderkant gevild worden. Wordt op een prostitutieveiling veile liefde geveild? De glazen kast werd als glazenkast gebruikt. Is er nog anderskleurig glidkruid dan blauwe godsgenade? Schaatsen hebben glijijzers. Na het 'glückauf' was er de glühwein. Glossy's zijn glossy magazines. Glycine is blauweregen.

7. Glyoxaal (ethaandial) maakt textiel kreukherstellend. Naast die van umami en ve-tsin heeft glutamaat ook de betekenis van neurotransmitter. Met gm-voedsel wordt frankensteinvoedsel bedoeld. De gnathologie is een specifiek deel van de tandheelkunde. De gnawa is een Noord-Afrikaanse ritmische muziekstijl (met percussie-instrumenten). Gnocchi zijn een Italiaans tussengerecht. De GmbH is een Duitse ondernemingsvorm (Gesellschaft mit beschränkter Haftung). De bekende Griekse uitdrukking (dan durft niemand meer te zeggen dat het niet zo is ...) 'gnothi seauton' betekent 'ken uzelf' (ken u zelve). Help uzelf, zo helpt u God. Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Verbeter overigens ook de wereld en begin bij uzelf. Het g.o. is het georganiseerd overleg. Het is godgallisch dat hij zich de godganse dag godgeklaagd misdroeg. Tijdens het godenmaal voelde hij zich als God in Frankrijk.

8. In Gods Woord lees je dat 's Heren wegen ondoorgrondelijk zijn. De 'God der goden' is een hebraïsmen. Sommigen proberen godegelijk (godgelijk) te zijn. God is de Schepper van hemel en aarde. Je Schepper ontmoet je pas heel laat. Als God spreekt, is er sprake van godswoorden (ook: Bijbelteksten), Gods woorden, het goddelijke Woord. Een go-between is een bemiddelaar. De Go Ahead Eaglesspits was een ware goalgetter (wat scheelt dat met een go-getter?) Wie heeft de aesopische fabels geschreven? Met het tussenwerpsel 'godbetert' bedoelt de gebruiker lang niet altijd 'God betere het'. De goamuziek is genoemd naar de Indiase stad Goa. Ook met het goddelijke Woord wordt de Bijbel bedoeld. Het is een godswonder dat hij nog leeft. De laus stultitiae is in algemene zin de lof der zotheid. Die bastaardvloek kennen we allemaal: godsamme(krakepitte). Amerika is God's own country (dat zeggen ze tenminste).

9. Bij Gods gratie mochten we even rusten. Hij hield zich aan God noch gebod. Ik ben geslaagd, godlof! Bij het 'ere zij God in den hoge' moet je denken aan 'in de hoge hemel'. Met een godsakker of Gods of 's Heren akker wordt een begraafplaats aangeduid. Hij liet Gods water over Gods akker stromen. Goecheltjes maken is ginnegappen. Omdat ik me goed voel, zal ik het goedvinden. Omdat je goed geofend en goedgeïnformeerd bent, moet het goed komen. Hij was goedgeleumd en opende op Goede Vrijdag met goedgekozen bewoordingen de goed geoutilleerde nieuwe kantine. Het zal je goed doen dat hij als goed opgeleide (Jaarboek 2007) goed beschouwd (welbeschouwd) een goedbetaalde baan (maar niet beter betaald dan anderen) kreeg. Het is een goed bewaard geheim dat de goedheilig man zelden goedgemutst is. Wat is het verschil tussen 'gogme' en (met twee letters meer) 'chochme'?

10. Een goggles is een stof- of skibril. Een goël is een leviraatshuwelijk en goenagoena is toverspul. De goëtische Guineese moest goeni (jute) torsen. De badguy toonde enkele goodies. Toen ze omhoogkeek, zag ze het steelpannetje, de Grote Beer. Guacamole is puree van Spaanse avocado's. Het (de) gummi Arabicum is de Arabische gom. Zijn gummi-jas oogde niet, maar hij bleef wel droog. Het woord 'plissé' (plooiel) heeft als meervoud 'plissés' en als diminutief 'plisseetje'. Pogoën is de popo dansen. De pop-upreclame was stuitend.

Rein Leentfaar m.m.v. Hans Blik